

KELET-EURÓPA FELÉ SZÓJÜK A HÁLÓT: EGY JAVASLAT A HÁLÓZATON TÖRTÉNŐ OKTATÁSRA AZ ANGOL NYELV TERÜLETÉN

Fritz-Wilhelm Neumann
e-mail: fneuman1@gwdg.de
Erfurt-i Pedagógiai Főiskola

A világméretű elektronikus háló(zat) alkalmazása rohamosan terjed. Az erőforrások, amelyek elérhetőek az angol tanulás számára, átfogó tényleges könyvtárat ajánlanak a brit és az amerikai irodalomból és nyelvészetből, valamint változatos anyagokat az általános műveltségi tanulmányok számára. A világon sok helyen, ha csatlakoztatva vannak, azaz képesek az Internet lehetőségeit használni, akkor ez a hálózat a hagyományos, már évtizedek óta gyarapodó könyvtárak helyébe fog lépni. A könyvtár, vagy a könyvespolc nincs fenyegetve, de a tudományos kommunikáció céljára új utak nyílnak meg. Amit mi tapasztalunk, az az összegyűjtő és elosztó tudás tradicionális csatornájának kiterjesztése, és örökös igény mutatkozik a hálózat felszerelésére. Sok amerikai egyetemen a diákok a diákotthonokban egymással kapcsolatban vannak. Ez a tény magyarázza, hogy sok felhasználó miért lép be az olyan ismertebb adatbázisokba, mint a Carnege Mellon-ba, a Georgetown-i középkori tanulmányok adatbázisába, vagy kevésbé fontos hálózati helyekre.

Bár én azt hiszem, hogy az alapoktatás, aminek az osztályteremben kell folynia, nem fog változni. De ha a tanulókat bármikor is megkérjük, hogy önállóan tanulmányozzanak valamit – ami önmagában is oktatási cél és sokkal gyakoribb az Anglo-Saxon rendszerben mint a németországi vagy a kelet-európai rendszerben – az Internet táborok meg fogják engedni, hogy akár sokkal mesterkéltabb kutatások céljára szerezzenek információkat.

Ez a jövő. Mostanság Németországban és sok más helyen is a tudományos kommunikáció válságát tapasztaljuk. Ez rengeteg tényezőnek tudható be. Például az angol nyelv oktatásának területét olyan változatossá tették, amilyenről még a '60-as, '70-es években nem is álmodtak. Ennek kapcsán a legtöbb egyetemi könyvtár nem tud

megbirkózni a nagy számú monográfiával és új folyóiratokkal Pénz és munkaerő hiányzik. Számítógép által elősegített szöveg fejlődése az egyik oka a nyomtatott dolgok megnövekedésének a humán tárgyak területén. A tudományos kommunikáció krízise azt jelenti, hogy világszerte bőséges információt hoztak létre, de a legtöbb közvetlenül nem elérhető.

Ezen a lapon javaslom, hogy fontolják meg az Interneten történő angol tanítás jellemzőit. **Először** szeretném megvitatni a hálózatot nem mint a kommunikáció és adatcsere magas fokon álló eszközét, de szeretnék a hálózat helyeire, mint információszolgáltatóra koncentrálni, ami máshol nem érhető el. Vegyük Salman Rushdie példáját. **Másodszor**, mint egy elektronikus folyóirat főszerkesztője szeretném az új közeg helyzetét és lehetőségeit tárgyalni, és **harmadszor** néhány területet emelnék ki, amelyben az angol oktatás céljára használják az Internetet. Az én meglátásom az, hogy a karok (tantestületek) létrehozzák a graduális (diplomás) és posztgraduális tanulmányok valódi tanszékeinek a hálózatát.

Salman Rushdie

Talán ez egy tipikus német probléma, de hasznos lehet arra, hogy illusztráljuk, milyen események zajlanak a humán tárgyak területén. Különösen a humán tárgyakban, úgynevezett tudományos kommunikációs válság érezhető világszerte. Rushdie egy Londonban élő szerző, tanulmányi háttere-többé kevésbé Anglia (Eton és Cambridge), ugyanakkor mélyen az Iszlámban és Bombay faji olvasztótégelyében gyökereznek az alapjai. Olvasmányai magukba foglalják a görög és latin eposzt, valamint az angol költészetet és indiai vallást. Identitását jogosan nevezhetjük egy ritka összetételűnek, az európai, amerikai és indiai tulajdonságok kaleidoszkópjának (gyorsan változó). Egy ilyen témán való munka a szerző számára kihívást jelent, mert a tudósnak olyan forrásokra kell utalnia, amelyekről azelőtt nem is álmodott. Mint a kortárs kiemelkedő írók egyike, Rushdie igazán nemzetközi vagy supra-nemzetközi szerzők körébe tartozik. Következésképpen, az angol oktatás határait szélesíteni kell, hogy határozottan megragadjuk a lokális falusi kultúra új jelenségét. Mint ahogy korábban is említettem, a német egyetemek tanterve sokkal rugalmasabb, mint az Anglo-Saxoné. Új anyagokat várnak el a tudósok, de a hagyományos egyetemi könyvtár nem tud lépést tartani az emberiség

környezetének gyors változásával. Új alapokra van szükség, de a költségvetés csökkentése évről-évre zordabbá teszi a dolgokat. A virágzó Nyugat-Németországról beszélek. Sok kelet-német egyetemen tanító kollégám azt vitatja, hogy mi igen gazdag országban élünk és a tőkét előrelátóan be kellene fektetni az oktatási rendszerbe. Példaként feltételezzük, hogy Rushdie-nk a tavaly szeptemberben kiadott „A mór utolsó sóhaja” c. regényéről írunk dolgozatot. Az egyetemi könyvtár egy csomó cikkel és pár Rushdie korábbi karrierjével foglalkozó doktori disszertációval rendelkezik. Ebben a pillanatban kell a kutatónak utánanéznie az Interneten. Bármelyik kutatási eszköz azonnal a New York Egyetemen található „Subir Grewal: Rushdie” lapjaihoz, valamint „George Landow: Rushdie project”-jéhez irányítja a kutatót. Landow professzor a terjedelmes szövegek legjobb szerzője (lásd kitüntetését – megnyerte Dickensről és a 19. századi irodalomról szóló előadást), Grewal Subir lapjai az általános vitákról kínálnak áttekintést. A humanisták még mindig a monográfiás tanulmányokat részesítik előnyben, de néha, mint Rushdie esetében, az Internet nélkülözhetetlennek nyilvánul.

A hálózat helyzete

Mire jó még a hálózat? Mindenekelőtt a hálózat a változatos forrásokhoz juttatja a felhasználót. Mint a mostanában alapított e-folyóirat főszerkesztője, felelős vagyok az adatállomány szerkezetéért. A tudományos e-folyóirat egy folyóirat területből áll, ami gyorsabban fejlődik, mint a hagyományos folyóirat kötetei, ez áll egy erőforrás területből, beleértve egy csomó magasan specializált teljes szövegű adatbázist, és áll egy felhasználóbarát határfelületből, azaz egy „jump page”, más fontos hálózati helyekhez való kapcsolattal, ami alapvető a hálózat szempontjából, egy örökké növekvő általános index. Az e-folyóirat saját tulajdonú kincsesbánya, és egyidejűleg úgy funkcionál, mint egy kapcsolótábla az Internet végtelen terében. Következésképpen a „folyóirat” fogalma félrevezető lehet. Még a folyóirat területen is, a cikkeket folyamatosan feltűnő helyre teszik, hogy kommentálják, valamint kiegészítésekkel és javításokkal tegyék teljessé. Tudományosan a kommunikáció fel fog élénkülni, de biztos vagyok benne, hogy a legtöbb szerző nem lenne hajlandó mégsem elektronikus úton publikálni, ha elvárják, hogy cikkei képzetesebb kollégák a Föld egyéb pontjairól korrigálják.

Angol és amerikai tanulmányok területén, a hálózat tényleges könyvtára átfogó adatbázist ajánl géppel-olvasható formában; vitacsoportok régebben divatosak voltak, de amikor valaki a karrier alakításban az előlépésért dolgozik, egy nevesebb folyóirat által ki nyomtatott cikket még mindig nagyobbra tartanak, mint bármely hálózaton lévő közleményt. Elektronikus folyóiratok, mint az „Early Modern Literary Studies”, vagy az enyém, az „Erfurt Electronic Studies in English” léteznek, de időbe kerül, míg elismerik. Talán van a generációk között egy hézag, és ifjabb tudósoknak kell megszerezniük az irányítást, mielőtt a kiadás elektronikus formája köznapivá válna. De ha fontolóra vesszük a drasztikus költségvetéscsökkentést, amitől jelenleg szenvedünk, és a kommunikációs iparba beömlesztett hatalmas mennyiségű tőkét, az újítás folyamata felgyorsul. Pár éven belül elektronikus adatbázisok, például a fent említett folyóiratok a ma hagyományos folyóiratok által elosztott információkat fogják szolgáltatni, ezeknek az előfizetése mindenütt hanyatlóban van.

Hálózatos oktatás

Az osztályteremben az e-mail-t gyakran használják, hogy bátorítsák a tanulókat a kommunikációra, időjárásról, sportról vagy Michael Jacksonról. Ebben a szöveggörnyezetben, a nyelvtanítás céljaira történő motivációt széles körben vitatják, de nyilvánvalóan nem ez a fő előnye a háló erőforrásának, amelyiket elérhetővé tettek. A hálózatos oktatás, aminek jó lehet, a nyelvtréningre, a szakértelem gazdagítására, a szavak fejlesztésére, az adatbázis szervezésére és sokkal általánosabban szólva, az információ management-re. Ebben a tekintetben Legenhausen és kollégái (Eck et al) által tartott elveket folytathatjuk. Eszerint, a hálózatos tudományos oktatást úgy kell meghatározni, mint az egész Földön elterjedt angol tanszékek közös erőfeszítését. A hálózati oktatásnak, a hálózat helyein egyedülállóan elérhető anyagokon kell alapulnia, mivel sajátos szakértelemre van szükség, hogy feldolgozzák a géppel-olvasható formában közölt szövegeket.